



ת"פ 5933/09/19 - מ"ע נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בנצרת

ת"פ 5933-09-19 מדינת ישראל נ' ע'

לפני מבקש נגד משיבה
כב' השופטת הבכירה, דלית שרון-גרין
מ"ע
מדינת ישראל

החלטה

מבוא

1. לפניי בקשה לבטול כתב האישום בטענה של הגנה מן הצדק וכן מחמת אכיפה בררנית בהתאם לסעיף 149 (10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982.

2. ביום 3.9.19 הוגש נגד המבקש כתב אישום המייחס לו עבירה של תקיפה סתם בניגוד להוראות סעיף 379 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

על פי עובדות כתב האישום, ביום 28.4.19 סמוך לשעה 15:00 התגלע וויכוח בין הנאשם ובין אחיו ו"ע (להלן: "המתלונן") בנוגע לצוואה של אמם. בנסיבות אלה, קם הנאשם לעבר המתלונן ותקף אותו שלא כדין באופן שחנק אותו.

טיעוני הצדדים

3. **ב"כ המבקש** טען כי נוכח גילו של המבקש ומצבו הבריאותי, עצם הגשת כתב האישום נגדו היא בגדר התעמרות, כי התייצבותו לדיונים גרמה לו נזק נפשי וכי המשך התייצבותו עלול לגרום לו לנזקים בלתי הפיכים. בנוסף, טען כי המשיבה נקטה באכיפה בררנית שהפלתה את המבקש לרעה, עת החליטה להגיש כתב אישום נגדו בלבד ולא נקטה בכל הליך פלילי נגד אחיו בגין ניסיון לתקיפה. לפיכך, יש לבטל את כתב האישום.

4. בתגובתה, טענה **המשיבה** כי מחומר הראיות עולה שהמבקש תקף את המתלונן על רקע ויכוח בנושא צוואת האם, ללא כל תקיפה מצד המתלונן. מגרסת המבקש עצמו עולה כי אחיו עמד למולו, ללא כל תקיפה. מכאן, שבין המבקש לאחיו קיימת אבחנה שיש בה להקים שוני ענייני ביניהם, ולפיכך, אין מדובר באכיפה בררנית. ממילא, הנטל להוכחת הטענה מוטל על המבקש, והוא לא הציג תשתית עובדתית מבוססת המוכיחה את



טענתו. בנוסף, המבקש לא הצביע על פגיעה ממשית בזכותו להליך הוגן ולא על התנהלות רשלנית של המשיבה.

לעניין מצבו הבריאותי של המבקש, טענה זו מהווה עילה לפנייה לעיכוב הליכים ונתיב זה פתוח בפני הנאשם. מצב בריאותי אינו עילה לביטול כתב אישום.

5. דין והכרעה

המסגרת הנורמטיבית

6. טרם עיגון הטענה המקדמית של ההגנה מן הצדק בחוק, נקבע בע"פ 2910/94 יפת נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2), 221 (28.2.1996), כי טענה כזו תתקבל בשלב מקדמי של המשפט רק במקרים קיצוניים וחריגים. הקריטריון שנקבע בפרשת יפת לבחינת הטענה הוא "התנהגותה הבלתי נסבלת" של רשות התביעה.

7. כאשר הטוען להגנה מן הצדק מבסס את טענתו על אי נקיטת הליכים נגד אחרים, עליו לעמוד במבחן משולש. תחילה, עליו להראות כי עניינם של אותם אחרים דומה מבחינה עובדתית לעניינו, באופן המצדיק התייחסות מקבילה בשאלת הגשת כתב אישום נגדם. מצב זה כונה בפסיקה "קבוצת שוויון". בשלב השני, עליו להראות כי אי נקיטת הליכים נגד האחרים באותה קבוצת שוויון היא בבחינת אכיפה בררנית פסולה, להבדיל מ"מצבים רגילים ולגיטימיים של אכיפה חלקית מטעמים של מגבלת משאבים וסדרי עדיפויות" (ע"פ 8551/11 סלכגי נ' מדינת ישראל, פיס' 13, פורסם בנבו, 12.8.12, פסקה 14). לבסוף, ככל שהוכחו שני השלבים הראשונים, יש לבחון אם הדבר מחייב את ביטול האישום או זיכוי הנאשם, או שמא ניתן לרפא את הפגמים באמצעים מתונים ומידתיים יותר, כגון התחשבות במישור הענישה (שם, פסקה 15; ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ נט(6) 776 (31.3.2005) (להלן: "**פרשת בורוביץ**"). עוד הודגש בפרשת בורוביץ כי כל עוד לא נפל פגם בהחלטתה של התביעה או התרשלות בחקירתה או מניע פסול אחר, הבחירה נגד מי מהחשודים יוגש כתב אישום ובאילו עבירות היא בידי התביעה.

8. לאחרונה, במסגרת **ענין ורדי** (רע"פ 1611/16 מדינת ישראל נ' ורדי, [פורסם בנבו] (31.10.2018)) הוארו נקודות נוספות בפעילותה של הרשות התובעת, העשויות לבסס טענה של הגנה מן הצדק מטעמי אכיפה בררנית, וכך סוכמו הדברים:

"מן המקובץ לעיל עולה כי הטענה להפליה פסולה בהעמדה לדין בעילה של הגנה מן הצדק, חולשת גם על מקרים בהם טוען הנידון כי נפל פגם בהעמדתו לדין, או בניהול ההליך הפלילי נגדו, ולו משום חדלונה של הרשות, בטעות שנפלה על-ידה בתום-לב, או בגין מחדלים מצידה (זאת לצד מקרים בהם פעלה הרשות בשירות מכוונת, בחוסר תום-לב, ומתוך שיקולים זרים).

ודוק, משמעות הדברים היא כי ניתן עקרונית, לראות במחדלי הרשות, או במעשיה הרשלניים



משום 'פגם', אשר יש בו כדי לפתוח את שערי המבחן התלת-שלבי שנקבע בהלכת בורוביץ'. ברי כי אין בכך כדי ללמד שיש לייחס משקל ממשי לכל טענה באשר לטעות, או למחדל מצד רשויות האכיפה, אלא לליקוי מהותי שכזה. הנה כי כן לאחר שצלח הנאשם את המשוכה המקדמית להצביע ולהוכיח כי המעשה המינהלי עולה כדי 'פגם' כאמור - בית המשפט יידרש לבחינת הטענה להגנה מן הצדק לגופה - בקביעת עוצמתם של הפגמים, ופגיעתם בתחושת הצדק וההגינות; בשלב שלאחר מכן יש לאזנם ביחד עם יתר השיקולים, הערכים והאינטרסים המצדיקים את ניהול ההליך הפלילי. בקשר לכך יש לשים אל לב, כפי שנקבע עוד בפרשת בורוביץ', כי יש להעניק משקל בשלב השני גם לעובדה כי הרשות פעלה בתום-לב, ללא מניע פסול, או כוונת זדון. מטבע הדברים, התוצאה תהא שרק מקרים נדירים וחריגים בהם נטענה טענה לאכיפה מפלה שאיננה תוצאה של כוונת זדון יקימו לנאשם הגנה מן הצדק."

מן הכלל אל הפרט

9. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ולאור אמות המידה והמבחנים שנקבעו בפסיקה, מצאתי כי דין הבקשה להידחות, ולהלן נימוקיי.
10. אשר לטענה בדבר גילו ומצבו הבריאותי של המבקש. לקחתי בחשבון כי המבקש הוא יליד 1948. לא הונחו לפניי אסמכתאות כלשהן ביחס למצבו הבריאותי או לנזק כלשהו שנגרם לו או שעלול להגרם לו כתוצאה מהתייצבותו לדיונים.
- גם לו הומצאו כאלה, הרי שאין בעצם גילו או במצבו הבריאותי, לכשעצמם, כדי לבסס טענת הגנה מן הצדק שתביא לביטול כתב האישום.
11. המאשימה הזכירה בתגובתה את אפשרות הפניה ליועץ המשפטי לממשלה בבקשה לעכוב הליכים. כמובן שאפשרות זו פתוחה בפני המבקש.
12. בנוגע לאכיפה בררנית, כאמור לעיל, טענה המשיבה כי חומר הראיות מלמד שקיים מסד שונה ביחס לכל אחד מהמעורבים, לפיו, המבקש תקף את אחיו, ואילו האחרון לא תקף אלא עמד אל מול המבקש.
- מנגד, ההגנה לא הניחה תשתית עובדתית כלשהי להוכחת הדמיון בין מעורבות המבקש למעורבותו של המתלון. אין די בטענה שהמתלון ניסה לתקוף את המבקש, כדי לבסס שוויון בין שני המקרים. אדרבא, הצורך בביסוס התשתית העובדתית גובר כשהטענה הנגדית היא כי המתלון ניסה לתקוף את המבקש. יתרה מכך, אף לטענת ההגנה, המתלון לא תקף את המבקש אלא רק היה "ניסיון" לתקוף אותו.
13. בנסיבות אלה, אני מוצאת שמעשיהם הלכאוריים של המבקש ושל המתלון, כנטען על ידי ההגנה, אינם מציבים אותם ב"קבוצת שווים". מעבר לכך, המבקש לא הניח תשתית עובדתית לטענותיו הן ביחס ל"קבוצת השווים" והן ביחס למסד הראיות.



14. בשלב זה, טרם הבאת הראיות בפני בית המשפט, לא מצאתי פגם בהתנהלות המאשימה, ומשכך, אין מקום להמשך הבדיקה על פי הלכת בורוביץ. ברי כי ככל שעם סיום הבאת הראיות תשתנה התמונה, תנתן החלטה מתאימה במסגרת הכרעת הדין.

אשר על כן, אני דוחה את הבקשה על שני חלקיה.

בנסיבות אלה, על ההגנה להשיב לאישום.

נוכח הודעת מנהל בתי המשפט, בהתאם לתקנות בתי המשפט ולשכת ההוצאה לפועל (סדרי דין במצב חירום מיוחד), התשנ"א - 1991, יידחה הדין ליום 22.9.20, שעה 09.00.

ככל שיש בדעת ההגנה להגיש בקשה לעכוב הליכים, עליה לעשות כן בהקדם, כך שעד למועד שנקבע, תתקבל החלטת היועץ המשפטי לממשלה.

לזמן הצדדים.

המזכירות תעביר ההחלטה לב"כ צדדים.

ניתנה היום, כ"ג אדר תש"פ, 19 מרץ 2020, בהעדר הצדדים.